

3.4.2020

Kunta- ja aluehallinto-osasto
Neuvotteleva virkamies Matti Sillanmäki

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (HE 32/2020 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Kunnille korvattaisiin verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvia kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymisiä. Korvaus maksettaisiin erillisenä verotulojen viivästymisestä johtuvana määräaikaisena korvauksena vuoden 2020 maksuunpanon mukaisten kunnallisveron jako-osuuksien, yhteisöveron jako-osuuksien ja arvioitujen kiinteistöverojen suhteessa.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 33/2020 vp), jolla yritysten maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettavaa viivästyskorkoa ehdotetaan alennettavan määräaikaisesti, sekä Verohallinnon toimenpiteisiin, joilla helpotetaan yritysten verotuksen maksujärjestelyn ehtoja.

Maksujärjestelyjen muutosten arvioidaan aiheuttavan kunnille verotulojen väliaikaisen pienentymisen vuonna 2020. Kuntien verotulojen arvioidaan vähentyvän yhteensä 547 miljoonaa euroa, josta kunnallisveron osuus on 422 miljoonaa euroa, yhteisöveron 45 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron 80 miljoonaa euroa. Kysymyksessä olevat verotulot eivät siis jää kunnilta kokonaan saamatta, vaan niiden maksaminen viivästyy. Verotulojen väliaikaisella pienentymisellä voisi olla huomattavia vaikutuksia kunnan talouteen vuonna 2020.

Vuonna 2020 maksettavien korvausten määrä vähennettäisiin kuntien veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021, jolloin kunnat saavat viivästyneet verotulot. Verotulojen lisäksi kunnat saavat viivästyskoron, joka tilitetään kunnille verolainsäädännön mukaisesti. Koska verotulojen viivästys kompensoidaan kunnille, vuonna 2021 kunnilta vähennettävään määrään lisättäisiin maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioitu määrä. Viivästyskoron arvioitu määrä on kunnallisveron osalta 20 miljoonaa euroa, yhteisöveron osalta 2 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron osalta 3 miljoonaa euroa.

Esityksen mukaiset euromäärät ovat arvioita. Verohallinnon reaaliaikaisen seurannan perusteella saadaan tieto kunnille maksujärjestelyjen vuoksi tilittämättä jääneistä verotuloista ja maksetuista viivästyskoroista. Mikäli esityksen mukaiset arviot poikkeavat merkittävästi toteumatiedoista, tulisi verotulojen viivästymisestä johtuvien korvausten ja vähennettävien viivästyskorkojen määrää myöhemmin täsmentää vastaamaan toteutunutta, mikä edellyttäisi lain muutosta. Mainittuja muutoksia on mahdollista toteuttaa lisätalousarvioesitysten tai vuotta 2021 koskevan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain vuosimuutosesityksen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Tarkoituksena on, että ensimmäinen erä esityksessä ehdotettua korvausta maksettaisiin kunnille viimeistään kesäkuussa 2020.

Esitys liittyy vuoden 2020 2. lisätalousarvioesitykseen, jossa momentille 28.90.35 (Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus) ehdotetaan lisättäväksi 547 miljoonaa euroa vuodelle 2020. Ehdotettu muutos olisi kokonaisuutena arvioiden kustannusneutraali.